

Tulumaksuseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste
muutmise seadus eelnõu seletuskirja juurde
Lisa 2

Kooskõlastustabel

Kooskõlastustabelis on esitatud tulumaksuseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (EIS toimik nr 26-0725) kohta esitatud märkused.

Märkus ja selle esitaja	Märkusega arvestamine
JuM, 16.06.2026 nr 1.1-10.1/2613-1, RAM/26-0725/-1K	
Eelnõu § 1 punktid 1, 3, 6 ja 7, § 2, § 3 punkt 1 ning § 4 – eelnõu kohaselt kehtestab erinevad andmekoosseisud ja täitmise korra valdkonna eest vastutav minister määrusega. Juhime tähelepanu, et isikuandmete kategooriad peab sätestama seaduse tasandil ja määrusega saab neid üksnes täpsustada. Lisaks palume seletuskirjas selgitada, millisesse andmekogusse deklaratsioonid esitatakse – eeldatavasti töödeldakse andmeid maksukohustuslaste registris (MKR). Palume eeltoodut arvesse võtta ka MKRi sätete üle vaatamisel ja korrastamisel ning selle info välja tuua ka seletuskirjas.	Osaliselt mitte arvestatud. Eelnõuga reguleeritavate deklaratsioonide andmeid töödeldakse maksukohustuslaste registris (MKR). Kuna maksukorralduse seadus (MKS) on katusseaduseks kõigile maksuseadustele, on isikuandmete töötlemise põhimõtted ja ammendavad raamid kehtestatud katusseaduse tasandil. MKS § 17 lõige 3 sätestab ammendavalt MKR-s töödeldavate isikuandmete kategooriad ning MKS § 17 lõige 4 registrisse kantavate isikute loetelu. Eriseadustes, sealhulgas tulumaksuseaduses (TuMS), ei dubleerita maksukohustuse haldamise ja isikuandmete töötlemise üldiseid üksikasju, mis on juba katusseadusega reguleeritud. TuMS-s sätestatud deklaratsiooni esitamise kohustus ning määruse andmise volitusnorm loovad koosmõjus MKS §-ga 17 piisava ja selge seadusandliku raamistiku. See koostoime määratleb üheselt piirid, milliseid andmeid on konkreetse deklaratsiooniga õiguspärane küsida,

	mistõttu puudub vajadus täiendavate üksikasjalike andmekoosseisude sätestamiseks TuMS-i tasandil. Valdkonna eest vastutava ministri määrusega üksnes täpsustatakse andmekoosseise lähtudes seadustega etteantud piiridest.
Palume arvestada ka käesoleva kirja lisades esitatud eelnõu ja seletuskirja failis jäljega tehtud märkustega	Arvestatud.
HTM, 02.09.2024 nr 8-2/6092	
Tulenevalt eelnõuga planeeritavatest muudatustest, mis puudutavad deklaratsioonide andmekoosseise, palume tagada, et võimalikud tehnilised kirjeldused, deklaratsioonide andmekoosseisud ja asjakohased juhendmaterjalid oleksid haridusasutustele kättesaadavad piisava etteatamisega enne TuMS § 57 ¹ lõikes 6 sätestatud 1. veebruari esitustähtaega. See on vajalik haridusasutuste infosüsteemide õigeaegseks kohandamiseks.	Teadmiseks võetud ja arvestatakse määruste muutmisel.
SiM, 03.07.2026	
Riigisalatusega seotud asutuste ja üksuste puhul võivad kavandatud muudatused kaasa tuua tehnilisi väljakutseid ning ajariske, kuna vajalikud arendused ei pruugi valmida ettenähtud tähtajaks. Muudatuste rakendamisel arvestada jätkuvalt vajadusega tagada, et kaitstud ametikohtade ning riigisalatusega seotud asutuste ja struktuuriüksuste andmed ei muutuks tuvastatavaks ega võimaldaks registriandmete riskasutuse kaudu avaldada tundlikku teavet.	Maksuhaldur on selle asjaoluga arvestanud ja loonud süsteemi funktsionaalsuse, mis võimaldab lisada andmete vaatamist ja riskasutust piirava tunnuse. Samuti jääb kasutatavaks senine sarnasel põhimõttel toimiv lahendus, mis tagab tundliku teabe kaitse ja konfidentsiaalsuse.
Regionaal- ja Põllumajandusministeerium, 1.4-2/1651-1 nr 1.4-2/1651-1	
Eelnõu seletuskirja VI osa „Seaduse mõjud“ leheküljel 10 on märgitud „Eelnõu rakendamise eel on ette näha mõju elu- ja looduskeskkonnale, riigi julgeolekule ja välissuhetele, regionaalarengule ega muid otseseid ega kaudseid mõjusid peale järgnevalt nimetatute.“. Tuleb märkida, et teatav mõju regionaalarengule võib siiski esineda, kuid mõju ulatus ja esinemise sagedus on iseenesest madal. Nimelt võib maapiirkondades ja äärealadel olla muude piirkondadega võrreldes mõnevõrra rohkem isikuid, kelle arvutioskus on piiratud. Samas on eelnõuga ettenähtud ka erand, mis võimaldab taotleda nii tulu- ja sotsiaalmaksu deklaratsiooni kui ka füüsilise isiku tuludeklaratsiooni esitamisel maksuandmete deklareerimist paberil, kui elektrooniliselt esitamine on maksumaksjale objektiivselt võimatu või	Eelnõu seletuskirja täiendatud.

ebaproportsionaalselt keeruline. See leevendab vastavat väheolulist mõju regionaalarengule veelgi. Teeme ettepaneku eelneva väheolulise mõju regionaalarengule siiski eelnõu seletuskirjas ära märkida, kuid sellele vaatamata ei kaasne eelnõuga regionaalarengule arvestatavat mõju, mis eeldaks regionaalarengu mõju põhjalikumat hindamist.	
Eesti Tööandjate Keskliit, 03.07.2026 nr 1-3/145-1	
Toetame eelnõuga kavandatavaid muudatusi. Näeme andmepõhisele aruandlusele üleminekus suurt potentsiaali halduskoormuse vähendamiseks ja avalike teenuste efektiivsemaks muutmiseks. Usume, et MTA praktikat on võimalik rakendada ka Statistikaametis ja paljudes teistes avaliku sektori valdkondades.	Teadmiseks võetud.
Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit, 03.07.2026 nr 6.1-1/128	
Soovime Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liidu (ITL) poolt avaldada toetust eelnõus sisalduvatele muudatustele, mis nimetatud eesmärki aitavad saavutada. Valitud suund liikuda vormidelt digitaalsele andmekorjele on õige, kuna vähendab kõigi osapoolte töökoormust. Rõhutame, et muudatuse praktikas rakendamisel saab olema väga oluline roll Maksu- ja Tolliametil, kes suutma toetada kõiki maksukohustuslasi, kes hakkavad oma raamatupidamis- ja majandustarkvarasid maksuhalduri infosüsteemiga liidestama, et deklareeritavate tehingute ja toimingute andmeid automaatselt edastada.	Teadmiseks võetud.
Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, 03.07.2026 nr 4/124	
Kriisikindluse tagamiseks on oluline, et tulu- ja sotsiaalmaksu deklaratsiooni esitamine on kriisi olukorras (nt laialdase küberrünnaku, üleriigilise internetiteenuse katkestuse, sõjaolukorra või muu kriisi tõttu) võimalik ka muul viisil kui elektrooniliselt. Palume selgitada, kas ja kuidas on see kehtiva õiguse või plaanitavate muudatustega tagatud.	Eelnõu seletuskirja täiendatud.
Tervisekassa 25.06.2026 nr 1.5-1/3319-1	
1) <u>Deklaratsiooni andmekoosseis ja esitamine (TuMS § 40)</u> Eelnõu kohaselt muudetakse tulumaksuseaduse § 40 lõiget 5 ning § 44 lõiget 7 selliselt, et deklaratsiooni andmekoosseisu ja täitmise korra kehtestab minister, samuti nähakse ette ulatuslik kohustus esitada deklaratsioonid elektrooniliselt. Nimetatud muudatused viivad sisuliselt maksuarvestuse loogika suurel määral Maksu- ja Tolliameti infosüsteemi. Tähelepanu vajab ajaarvestus, kui kiirelt vastav muudatus on teostatav. Teeme järgmised ettepanekud, mille vajadust selgitame allpool: a. siduda eelnõu § 5 lõikes 1 sätestatud jõustumistähtaeg Maksu- ja Tolliameti infosüsteemi tegeliku valmisolekuga; b. tagada enne § 40 ja § 44 uue regulatsiooni rakendamist järgmiste funktsionaalsuste toimimine: • vigade kuvamine ja selgitused; • vealogide kättesaadavus; • andmete filtreerimine ja kontrollitavus;	Nõustume, et enne uue regulatsiooni rakendamist peavad toimima kõik funktsionaalsused, sealhulgas vigade kuvamine, andmete kontrollitavus, residentsuse arvestus, deklaratsioonide parandamine ning tagastusloogika. Nimetatud teemad on MTA arendustegevustes prioriteetsed ning nende valmimist jälgitakse pidevalt.

• residentsuse arvestuse korrektsus; • deklaratsioonide kinnitamine ja parandamine; • tagastusloogika toimimine; c. võimaldada paralleelselt senise süsteemi kasutamist kuni uue lahenduse töökindlus on tõendatud; d. jätkata sisulist testimist koostöös lõppkasutajatega. <u>Testimise käigus ilmnenu probleemid (seos § 40 rakendamise)</u> Seoses eelnõu muudatustega on Tervisekassa testinud Maksu- ja Tolliameti uut TSD lahendust, mis peab tagama § 40 ja § 44 nõuete rakendamise. Testimise käigus on ilmnenu järgmised kriitilised puudused: • TSD koondvaade ei vasta detailvaates olevatele andmetele; • valideerimisvigade sisu ei ole kasutajale nähtav; • vealogide allalaadimine ei toimi; • deklaratsioone ei ole võimalik testkeskkonnas kinnitada (§ 40 rakendamiseks vajalik põhifunktsionaalsus); • süsteem muudab maksumaksja esitatud andmeid (nt maksuvaba tulu arvestus). • Eeltoodud probleemid takistavad § 40 lõikes 5 ja § 44 lõikes 7 sätestatud kohustuste korrektset täitmist.	Samuti peame oluliseks jätkata süsteemi testimist koostöös lõppkasutajatega, et tuvastada võimalikud kitsaskohad enne lahenduse kasutuselevõttu. Testimist sel eesmärgil tehaksegi.
<u>2) Andmekoosseisu põhimõtte (termini muutus eelnõus)</u> Eelnõu punktide 2, 4 ja 6 kohaselt asendatakse mitmes sättes sõna „vorm“ sõnaga „andmekoosseis“. See muudatus tähendab, et: • deklaratsiooni struktuur ei ole enam fikseeritud vormina; • määravaks saab Maksu- ja Tolliameti süsteemis töödeldav andmestik. Selline lahendus eeldab, et süsteem: • töötleb andmeid üheselt ja läbipaistvalt; • võimaldab kontrollida arvutuskäike ja tulemusi. Testimise põhjal ei ole need tingimused täidetud. Palume seaduseelnõu kehtestamisel arvestada vajadusega täiendavates arendusteks ja testimisteks.	Mõistame tähelepanu juhtimist sellele, et andmekoosseisupõhine lähenemine eeldab süsteemi suuremat läbipaistvust ja kontrollitavust. MTA eesmärk on tagada, et kasutajatel oleks võimalik kontrollida esitatud andmeid ja nende alusel tehtavaid arvutusi. Testimise käigus saadud tagasisidet kasutatakse lahenduse edasiarendamiseks.
<u>3) Testkeskkonna puudused (rakenduslik mõju)</u> Eelnõu rakendamiseks vajalikku funktsionaalsust ei ole võimalik testkeskkonnas tervikuna kontrollida, sealhulgas: • erinevate väljamakseliikide eristamine (seotud § 40 andmete esitamise loogikaga); • andmete filtreerimine ja koondvaadete usaldusväärsus; • residentsuse määramisega seotud andmete korrektne käsitlemine (seos § 6 muudatusega); • deklaratsioonide kinnitamine ja parandamine (§ 40 rakendamiseks hädavajalik); • varasemate perioodide parandamine ja tagastusloogika. Seetõttu ei ole võimalik hinnata, kuidas eelnõus sätestatud regulatsioon praktikas toimib.	Tervisekassa poolt välja toodud tähelepanekud testkeskkonna kohta on väärtuslik sisend arendustöödeks. Mitmed kirjeldatud puudused on juba tuvastatud ja oleme neist teadlikud. Nende lahendamine on kavandatud käimasolevate ja järgnevate arenduste raames. Arvestada tuleb, et testkeskkond sisaldab veel

	arendusjärgus funktsionaalsusi ning selle eesmärk ongi võimaldada probleemide varajast avastamist ja kõrvaldamist.
4) <u>Mõju ja riskid</u> Arvestades § 40 ja § 44 muudatustega kaasnevat vastutuse nihkumist maksuhalduri süsteemile, peab süsteem olema: • stabiilne ja töökindel; • läbipaistev ja kontrollitav; • võimaldama vigade tuvastamist ja parandamist. Praegusel hetkel ei ole need tingimused täidetud. Seetõttu ei ole meie hinnangul realistlik eeldada, et eelnõu § 5 lõikes 1 sätestatud tähtajaks (01.10.2026) oleks süsteem kasutusvalmis.	Nõustume, et uue lahenduse edukaks rakendamiseks peab süsteem olema töökindel, läbipaistev ja võimaldama vigade tõhusat tuvastamist ning parandamist. MTA jätkab aktiivselt arendusi ja testimist koostöös partneritega, et tagada lahenduse valmisolek enne selle täielikku rakendamist.